

منازل سیر و سلوک
(اخلاق عملی و سلوک معنوی)
خواجه عبدالله انصاری

توسعه و جمع و شرح

قاسم میرآخوری

www.kotab.ir

سرشناسه	میرآخوری، قاسم، ۱۳۴۰ -
عنوان قراردادی	منازل السائرین، فارسی، شرح
عنوان و نام پدیدآور	منازل سیر و سلوک : اخلاق عملی و سلوک معنوی / خواجه عبدالله انصاری ؛ [نوشته] و ترجمه و شرح قاسم میرآخوری .
مشخصات نشر	تهران : بازتاب، ۱۴۰۲ .
مشخصات ظاهری	۵۶۹ ص .
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۲-۶۷-۷ :
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
عنوان دیگر	اخلاق عملی و سلوک معنوی .
موضوع	انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶-۴۸۱ق . منازل السائرین -- نقد و تفسیر
موضوع	عرفان -- متون قدیمی تا قرن ۱۴ Mysticism -- Early works to ۲۰th century
	تصوف -- متون قدیمی تا قرن ۱۴ Sufism -- Early works to ۲۰th century
شناسه افزوده	انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶-۴۸۱ق
رده بندی کنگره	منازل السائرین، شرح ۶/۲۸۲BP :
رده بندی دیویی	۸۳/۲۹۷ :
شماره کتابشناسی ملی	۹۳۹۳۶۲۰ :
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

منازل سیر و سلوک
(اخلاق عملی و سلوک معنوی)
خواجه عبدالله انصاری

نوشته، ترجمه و شرح: قاسم میرآخوری

حروفچینی و صفحه آرایی: آروین

چاپ و صحافی: شهر علم

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۴۶۰۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۲-۶۷-۷

آدرس: خ. انقلاب، خ. دوازده فروردین، ک. نوروز، پ. ۲۵

تلفن: ۶۶۴۹۴۵۴۱ - ۶۶۴۱۷۴۲۵

ایمیل: ketabekohsar@yahoo.com

فهرست

۷	پیشگفتار
۱۵	مقدمه مولف
۲۳	قسم بدایات
۲۵	باب یقظه
۳۷	باب توبه
۶۳	باب محاسبه
۷۷	باب انابه
۸۱	باب تفکر
۱۰۳	باب تذکر
۱۱۴	باب اعتصام
۱۲۰	باب فرار
۱۲۳	باب ریاضه
۱۲۷	باب سماع
۱۳۹	قسم ابواب
۱۴۱	باب حزن
۱۴۶	باب خوف
۱۵۰	باب اشفاق
۱۵۲	باب خشوع
۱۵۷	باب اخبات
۱۶۰	باب زهد
۱۶۸	باب ورع
۱۷۲	باب تبتل
۱۷۴	باب رجاء
۱۸۰	باب رغبه
۱۸۵	قسم معاملات
۱۸۷	باب رعایه
۱۹۱	باب مراقبه
۱۹۷	باب حرمه
۲۰۰	باب اخلاص
۲۱۱	باب تهذیب

۲۱۶.....	باب استقامه.....
۲۱۹.....	باب توکل.....
۲۲۶.....	باب تفویض.....
۲۴۰.....	باب ثقه.....
۲۴۲.....	باب تسلیم.....
۲۴۹.....	قسم اخلاق.....
۲۵۱.....	باب صبر.....
۲۶۰.....	باب رضا.....
۲۶۶.....	باب شکر.....
۲۷۴.....	باب حیاء.....
۲۷۸.....	باب صدق.....
۲۸۳.....	باب ایثار.....
۲۸۷.....	باب خُلق.....
۲۹۰.....	باب تواضع.....
۲۹۴.....	باب فتوّت.....
۲۹۹.....	باب انبساط.....
۳۰۱.....	قسم اصول.....
۳۰۲.....	باب قصد.....
۳۰۴.....	باب عزم.....
۳۰۷.....	باب اراده.....
۳۱۰.....	باب لذب.....
۳۱۲.....	باب یقین.....
۳۲۰.....	باب اُنس.....
۳۲۳.....	باب ذکر.....
۳۲۹.....	باب فقر.....
۳۳۶.....	باب غنی.....
۳۴۱.....	باب مراد.....
۳۴۷.....	قسم وادی‌ها.....
۳۴۹.....	باب احسان.....
۳۵۵.....	باب علم.....
۳۷۰.....	باب حکمت.....
۳۷۳.....	باب بصیرت.....
۳۷۵.....	باب فراست.....
۳۷۹.....	باب تعظیم.....
۳۸۰.....	باب الهام.....

www.kotab.ir

۳۸۴.....	باب سکینه
۳۹۱.....	باب طمانینه
۳۹۶.....	باب همت
۳۹۹.....	قسم احوال
۴۰۱.....	باب محبت
۴۰۴.....	باب غیرت
۴۰۶.....	باب شوق
۴۰۸.....	باب قلق
۴۱۱.....	باب عطش
۴۱۳.....	باب وجد
۴۱۵.....	باب دهشت
۴۱۷.....	باب هیمنان
۴۱۹.....	باب برق
۴۲۴.....	باب ذوق
۴۲۹.....	قسم ولایات
۴۳۱.....	باب لحظ
۴۳۳.....	باب وقت
۴۳۷.....	باب صفاء
۴۳۹.....	باب سرور
۴۴۱.....	باب سر
۴۴۴.....	باب نفس
۴۴۸.....	باب غربت
۴۵۱.....	باب غرق
۴۵۳.....	باب غیبت
۴۵۸.....	باب تمکن
۴۶۳.....	قسم حقایق
۴۶۵.....	باب مکاشفه
۴۷۰.....	باب مشاهده
۴۷۵.....	باب معاینه
۴۷۸.....	باب حیات
۴۸۳.....	باب قبض
۴۸۶.....	باب بسط
۴۸۹.....	باب سکر
۴۹۳.....	باب صحو
۵۰۳.....	باب اتصال

۵۰۵.....	باب انفصال.....
۵۰۹.....	قسم نهاییات.....
۵۱۱.....	باب معرفه.....
۵۱۸.....	باب فناء.....
۵۲۳.....	باب بقاء.....
۵۲۶.....	باب تحقیق.....
۵۳۰.....	باب تلبیس.....
۵۳۳.....	باب وجود.....
۵۳۶.....	باب تجرید.....
۵۴۰.....	باب تفرید.....
۵۴۴.....	باب جمع.....
۵۴۷.....	باب توحید.....
۵۵۹.....	نمایه.....
۵۶۳.....	منابع و مأخذ.....

پیشگفتار

تصوف از صوف به معنای پشم و نوعی از پشمینه است. نماد و نشانی از زندگی رنج‌آور و دور بودن از کامجویی می‌باشد. برخی گفته‌اند: چون زهاد قرون اولیه اسلام لباس پشمینه خشنی می‌پوشیدند؛ به آنان لقب صوفی داده‌اند. بعدها خود صوفیان تعریفی دیگر از صوفی و تصوف ارائه دادند، بدین مضمون که تصوف مبارزه با خواهش نفسانی و خود را مظهر و نماد حق دانستن، است. یکی از مشایخ را پرسیدند که حقیقت تصوف چیست؟ گفت پیش از این طایفه‌ای بودند در جهان به صورت پراکنده و به معنی جمع، و امروز طایفه‌اند به صورت جمع و به معنی پراکنده، (سعدی، گلستان، حکایت شماره ۲۵)

تا نیمه قرن دوم، نامی از صوفی و تصوف در کلام و نوشته‌ها وجود ندارد، و نخستین کسی که از او به عنوان صوفی نام برده شد، ابوهاشم کوفی (م، ۱۶۰) است. آنچه تا این زمان بود، زهد خشک به همراه خوف و خشیت است، بعدها رابعه عدویه، عشق و محبت را به آن اضافه کرد. در این دوران، در خراسان، به دلیل شکست و سرکوب قیام ابومسلم و نیز با فعالیت سیاحان و زائران بودایی، صوفیه خراسان پدید می‌آید. به تدریج تصوف در مناطق مختلف سرزمین‌های اسلامی رواج یافت. عمده دلایل آن، یکی گسترش تجمل‌گرایی و انباشت سرمایه در دست حاکمان و تیول داران وابسته و گسترش فقر خیل بزرگی از توده‌ها، دیگر مقاومت در برابر خشونت سرمداران عربی که با نام شریعت و دین مردم را تاراج می‌کردند.

در بغداد، با شکل‌گیری مدارس فلسفی و کلامی، تصوف نیز ضمن آشنایی با فلسفه نو افلاطونیان به تدوین فلسفی از آراء و عقاید خود پرداخت. حارث بن اسد محاسبی (۱۶۵ - ۲۴۳) نخستین صوفی است که با نوشتن دو کتاب «الرعايه لحقوق الله»، و «الوصايا» طریق مبارزه با نفس را پیش کشید. همچنین در سال ۳۰۹ حسین بن منصور حلاج به دلیل هویدا کردن اسرار به دار آویخته شد. پس از او، عده‌ای از صوفیه از روی احتیاط دم درکشیدند.